

Eritrea: Løsning fra statsborgerskap

– Kan eritreere løse seg fra eritreisk statsborgerskap?

Innledning

Denne responsen redegjør for tilgjengelig informasjon om muligheten for eritreere til å løse seg fra eritreisk statsborgerskap. Responsen bygger i stor grad på tre muntlige kilder med inngående kunnskap om statsborgerforhold i Eritrea. To av kildene har etter eget ønske blitt anonymisert grunnet sin arbeidssituasjon. Som det fremgår i responsen, kan ingen av kildene gi en uttømmende redegjørelse av tematikken som denne responsen søker å belyse. Landinfo har ikke selv hatt muligheten til å innhente informasjon i Eritrea på flere år, og har heller ikke lyktes med å få svar på henvendelse til den eritreiske ambassaden i Stockholm.

Lovverk

Paragraf 8 i den eritreiske statsborgerskapsloven (Eritrean Nationality Proclamation) av 1992 slår fast følgende:

Deprivation of Nationality

- 1 A committee composed of the Secretaries of Justice, Internal Affairs and Public Administration may deprive of his nationality an Eritrean national by birth or an Eritrean granted Nationality by Naturalization pursuant to article 4 hereof, who has attained the age of eighteen and has capacity under the law where such a person:
 - a voluntarily acquires a foreign nationality after the publication of this Proclamation; or
 - b officially renounces his Eritrean nationality; or
 - c signs an oath of allegiance of another country after the publication of this Proclamation; or

- d in violation of an explicit provision of Eritrean law, serves or continues to serve another country; or
 - e is condemned for treason by a court of law.
- 2 A committee composed of the Secretaries of Justice, Internal Affairs and Public Administration may deprive of his Nationality a person who has been granted Eritrean Nationality by Naturalization (articles 4 to 6) where such a person:
- a acquires Eritrean nationality or a certificate of nationality by fraud, deceit or concealment of decisive facts; or
 - b is confirmed, that he has, by illegally contacting external powers, committed acts which aided and abetted an enemy;
 - c has committed treason outside Eritrea;
 - d has been indicted for a crime and sentenced to more than five years imprisonment;
 - e has committed any one of the acts enumerated in sub article(1) hereof.
- 3 A person shall be deprived of his nationality pursuant to sub-articles (1) and (2) hereof only after the necessary investigation has been conducted and after such a person has been given an opportunity to defend himself.

«Deprivation» har en negativ ordlyd, og de fleste bokstavpunktene viser til omstendigheter hvor det å miste eritreisk statsborgerskap er en straffesanksjon. Paragraf 3 underbygger dette ved å vise til at en person bare skal fratras statsborgerskapet etter å ha fått muligheten til å forsvare seg. Punkt 1 bokstav b viser imidlertid til omstendigheter hvor en person selv gir avkall på («renounces») eritreisk statsborgerskap. Her synes det som om loven åpner opp for muligheten til å løse seg fra eritreisk statsborgerskap frivillig, men at det er opp til eritreiske myndigheter å avgjøre saken. Landinfos kilder deler denne lovforståelsen (se under).

Praksis

Landinfo har ikke funnet konkret informasjon om praktiseringen av ovennevnte lovbestemmelse. Ingen av kildene var kjent med konkrete tilfeller hvor eritreere faktisk har søkt om å løse seg fra eritreisk statsborgerskap.

Bronwen Manby, en ledende ekspert på statsborgerskapslovgivning i Afrika (e-poster av 1. og 12. september 2021), viser til at den eritreiske statsborgerskapsloven åpner for at man kan løse seg fra eritreisk statsborgerskap, jf. paragraf 8. Kilden understrekte at løsning ifølge loven må godkjennes av en komité. Manby er ikke kjent med praksis, men antar at eritreiske myndigheter ikke aksepterer løsning fra statsborgerskap i praksis. Hun underbygger dette ved å

vise til at nasjonaltjenesten i Eritrea er obligatorisk og «ekstremt streng».¹ Kilden bemerker imidlertid også at håndhevingen av eritreisk lovverk generelt ikke er konsistent.

Den amerikanske ambassaden i Asmara (2015) viser til at Eritrea har en «komplisert» statsborgerskapslovgivning og ikke anerkjenner løsning fra eritreisk statsborgerskap. Ambassaden underbygger dette med å vise til at eritreiske myndigheter iblant («sometimes») behandler amerikanske statsborgere med eritreisk opphav² som eritreiske borgere ved inn- og utreise til Eritrea.

Under en britisk informasjonsinnhentingsreise til Eritrea i februar 2016, opplyste eritreiske myndigheter at eritreere som skaffer seg et annet lands statsborgerskap fortsatt anses som eritreiske borgere, med mindre de løser seg fra («surrender») sitt eritreiske statsborgerskap (UK Home Office 2016, s. 167). Britene stilte ikke oppfølgingsspørsmål om hvordan eritreiske borgere med et annet statsborgerskap praktisk går frem for å løse seg fra eritreisk statsborgerskap.

Kilde A (e-poster av 9. og 11. september 2021) viser til at den eritreiske statsborgerskapsloven (paragraf 8) åpner for at man kan løse seg fra eritreisk statsborgerskap, men mener at eritreiske myndigheter ikke aksepterer dette i praksis. Kilden underbygger dette ved å vise til at eritreiske myndigheter skattelegger personer med eritreisk opphav i utlandet uavhengig av omstendigheter.³ Kilde A viser også til at det etter vedkommendes kjennskap per i dag ikke finnes noen komité i Eritrea til å vurdere saker som gjelder løsning fra statsborgerskap.

Kilde B, en diplomat (e-post av 14. september 2021), var heller ikke kjent med at Eritrea har noen komité eller liknende til å vurdere frivillig løsning fra statsborgerskap. Kilden anser det som lite sannsynlig at noen vil søke om dette og/eller lite sannsynlig at eritreiske myndigheter vil behandle en slik søknad.

Kilde C (e-post av 29. september 2021) gir uttrykk for det samme som kilde B, og viser i likhet med den amerikanske ambassaden i Asmara til at eritreiske myndigheter behandler personer med eritreisk opphav som eritreiske borgere ved besøk i Eritrea, uavhengig av om de har eritreisk pass eller har bodd i Eritrea.

¹ Nasjonaltjenesten i Eritrea er nærmere omtalt i EASO (2019).

² Den amerikanske ambassaden viser til personer med «eritreisk etnisitet». Dette fremstår som noe misvisende. Eritreere utgjør riktignok en nasjon, men ingen homogen etnisk gruppe. Den eritreiske befolkningen består av ulike etniske grupper (Østebø 2021). Noen av disse gruppene er tradisjonelt hjemmehørende også i Eritreas naboland.

³ Eritreiske myndigheters skattelegging av eritreere i utlandet er nærmere omtalt i en egen respons (Landinfo 2020).

Landinfos vurdering

Det foreligger veldig lite informasjon om muligheten for å løse seg fra eritreiske statsborgerskap. Kildene er omforente om at eritreisk lovgivning åpner for at man kan løse seg fra eritreisk statsborgerskap, men at det ikke er en automatisk prosess fordi eritreiske myndigheter må godkjenne løsningen. Ingen av kildene er kjent med konkrete tilfeller hvor eritreere har bedt om og/eller eritreiske myndigheter har akseptert løsning fra statsborgerskap. Praksis er følgelig forbundet med usikkerhet.

Basert på informasjonen som er tilgjengelig, mener Landinfo at eritreiske myndigheter ikke nødvendigvis aksepterer at personer løser seg fra eritreisk statsborgerskap. Det er vanskelig for Landinfo å ta stilling til om dette skyldes motvilje fra regimets side mot at eritreere i diasporaen løser seg fra eritreisk statsborgerskap, byråkratisk sendretthet med å legge praktisk til rette for det, eller en kombinasjon.

Om Landinfos responser

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos responser er basert på opplysninger fra nøye utvalgte informasjonskilder, og kan bygge på både skriftlig og muntlig kildemateriale. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo, og er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema. Responsene er utarbeidet innenfor korte frister, og kildegrunnet er ikke alltid like bredt som i våre temanotater.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

Referanser

Skriftlige kilder

EASO, dvs. European ASylum Support Office (2019, september). *Eritrea National service, exit and return*. Malta: EASO. Tilgjengelig fra https://coi.easo.europa.eu/administration/easo/PLib/2019_EASO_COI_Eritrea_National_service_exit_and_return.pdf [lastet ned 27. september]

[Eritrean Nationality Proclamation] (1992, 6. april). *Eritrean Nationality Proclamation (No. 21/1992)*. Tilgjengelig fra <https://www.refworld.org/docid/3ae6b4e026.html> [lastet ned 27. september 2021]

- Landinfo (2020, 27. mai). *Eritrea: Rehabiliterings- og gjenoppbyggings-skatten («2 %-skatten»)*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2020/05/Eritrea-respons-Rehabiliterings-og-gjenoppbyggings-skatten-%C2%AB2-skatten%C2%BB-27052020.pdf> [lastet ned 23. september 2021]
- UK Home Office (2016, februar). *Report of a Home Office fact finding mission: illegal exit and national service, Eritrea, Conducted 7–20 February 2016*. Croydon: UK Home Office. Tilgjengelig fra <https://www.refworld.org/docid/57e2ae464.html> [lastet ned 27. september 2021]
- U.S. Embassy in Asmara (2015, 6. mai). *Eritrea Security Message for U.S. Citizens: Travel Warning*. Asmara: U.S. Embassy. Tilgjengelig fra <https://er.usembassy.gov/u-s-embassy-asmara-eritrea-security-message-u-s-citizens-travel-warning-eritrea-may-6-2015/> [lastet ned 23. september 2021]
- Østebø, T. *Eritrea* (sist endret 8. juli 2021). Oslo: Store norske leksikon. Tilgjengelig fra <https://snl.no/Eritrea> [lastet ned 27. september 2021]

Muntlige kilder

Bronwen Manby, e-poster av 1. og 12. september 2021

Kilde A, e-poster av 9. og 11. september 2021

Kilde B, e-post av 14. september 2021

Kilde C, e-post av 29. september 2021

© Landinfo 2021

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.